

Izhaja razen ponedeljka in dneva po
prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravnništvo: KRŠKO.

Naslov za dopise: »Naprejš«, Krško.
Ček rač. št. 11.959.

NAPREJ

Stane mesečno 20 Din,
za inozemstvo 30 Din.

Oglasi: prostor 1×87 mm 1 Din.

Dopise frankirajte in podpisujte,
sicer se ne priobčijo. Rokopisi se
ne vračajo.

Reklamacije za list so pošt. proste.

Glasilo Socialistične stranke Jugoslavije.

Letnik V., šte. 36.
Četrtkova številka »Naprejš«
izhaja kot tednik:

LJUDSKI GLAS

Glasilo Kmetско-delavske zveze.

Stane letno 48 Din, — mesečno 4 Din.

Pred vsedržavnim Kongre- som SSJ.

[V Beogradu, 21, 22, in 23. IX. 1923.]

Separatisti sicer prav radi očitajo naši stranki, da se je oddaljila od socialističnega programa, ne marajo pa povedati v čem, v kateri točki. Na sestanku posameznikov, ki ga imenujejo kongres, so 12. avgusta mnogo govorili o nas, pa tudi niso ničesar povedali o tem, samo posl. s. Nedeljko Divac nam je očitil, da smo avtonomisti in da delamo klerikalno politiko. Ker nam je očitil to že tudi v Beogradu, smo mu poslali „Socialistični koledar 1923“ naj čita članek „O božji milosti“. Razumel je ta članek, potrdil ga, toda izjavil, da je oster in da tam doli ne bi smeli tako odkritosrčno pisati. S tem je priznal, da smo glede programa bolj dosledni nego oni tam doli in to ne le glede vere, ampak tudi glede republikanske ustave. Gorje nam, če bi ne smeli javno razlagati svojega programa, zdaj, ko so si večino tega programa prilastile že skoro vse stranke in se nihče ne upa nastopati proti temu programu. Prej, dokler je bilo prepovedano od državnih oblasti, so ga socialisti vsaj tajno razlagali, zdaj pa, ko je dovoljeno, zdaj da bi nam branila ljudska nezavednost! Če bi nam branila ta, bi bilo še vse slabše nego prej! Zato si pravice do podrobnega razlaganja našega programa ne damo vzeti od nikogar. Kogar ta program boli, ta pač ni naš pa čeprav se še tako našega dela. Kdor priznava za papeža ali druge visoke gospode kakšno posebno „milost božjo“, ki je navadni delavci nimajo, ta je skregan s svojo pametjo, ali pa se homo mi skregali z njim, ker se drži milosti božje zato, da jo tudi njemu vsaj košček priznamo, ker drži dežnik nad gospodom zato, da je tudi sam pod streho.

Ves klerikalizem se vrti okoli tega vprašanja. Ne razumemo, kako je mogel torej s. Divac ta očitek v Celju ponoviti.

V ozki zvezi s tem je pa tudi vprašanje avtonomizma. Ker ne maramo, da bi o socialistih na Slovenskem sodili Belgrajčani, ki jih ne poznajo, nam očitajo avtonomizem, kakršnega prodajajo klerikalci. Nič ne pomaga, da smo jim že mnogokrat v člankih in ustno razložili, da je samouprava nekaj drugega nego avtonomija, tudi to jim ni dovolj, da imamo samoupravo v programu, in da se držimo torej programa, če jo izvajamo — oni je ne marajo in so torej proti programu, nam pa očitajo, da kršimo program.

Vse človeške pravice so navezane na osebo posameznika, na individuum. Kdor količjak pozna zgodovino sploh in zgodovino socializma posebej, ve, da je igral zato individualizem veliko vlogo povsod in vselej in da jo igra tudi še dandanes. Pa ne samo v slabem, tudi v dobrem! Anarhizem se je naslonil na individualizem v dobrem smislu besede in če zahteva popolne svobode za vsakega posameznika, jo zahtevamo tudi socialisti. Toda socialisti se zavedajo, da posameznik ne more živeti sam zase, da mora živeti v družbi z drugimi posamezniki in da je zato dolžan ozirati se nanje. Te medsebojne ozire določujejo zakoni. Zakone so nekdanji delali modrijani in preroki, ki so bodisi stvarnim razlogi dokazovali njih potrebo, bodisi jih nedvednemu ljudstvu vsiljevali kot božje zapovedi. Pozneje so se nastavliali nekateri naravnost za namestnike božje in si dovoljevali izpreminjati po svoji volji ne le posvetne, od modrijanov po razumnih razlogih uveljavljene zakone, ampak tudi „božje zapovedi“, torej najvišje zakone. Ko so si ti božji namestniki prilastili tudi posvetno oblast ali pa se združili s posvetnimi mogočniki, da so si duhovno in posvetno oblast v prijateljstvu delili, takrat je nastal pravi absolutizem, pri katerem je vsa moč bila združena v enem samem ali v zelo malo posameznikih. V tej dobi so izvoljenci smeli vsak dan vsak zakon po mili volji izpreminjati ali odstavljati ljudstvo pa je moralo svoje navade, svojo moralo in še celo svojo vero izpreminjati tako, kakor je ukazal absolutni gospodar.

Dočim hoče anarhizem dati posamezniku svobodo z odpravo zakonov sploh, mu hoče socializem dati samo osebno svobodo, v kolikor po nji niso

prikrajšani drugi. Te omejitve morajo določati zakoni, ki veljajo za vse enako in ki jih tudi vsi enako postavljajo in izpreminjajo. Tistih zakonov, ki so se nekdanj imenovali božji, ki morajo veljati za ves svet, na pr. 5. božja zapoved „ne ubijaj!“ tistih ne sme nihče izpreminjati in vsak bi moral biti kaznovan, kdor bi se količjak pregrešil proti njim. Vso moč v tem in podobnih ozirih bi morala imeti Internacionala [ali pri kapitalistih njen nadomestek „Društvo narodov“]. V okviru teh zakonov bi si morala posamezna zaokrožena ozemlja [pri kapitalistih države] urediti svoje posebne, samo njih se tikajoče zakone. Manjša ozemlja in pokrajine, v kolikor imajo posebne skupne interese, dalje okrožja, okraji in občine, bi istotako vsaka v svojem območju in v okviru vseh višjih zakonov določala svoje ožje zakone, ki se pa lahko imenujejo tudi sklepi, pravila, določbe ali kakorkoli, samo da sodelujejo pri njih vsi, ki jih ti zakoni vežejo, in da se ne vrši nobena skupna zadeva po volji kakega posameznika, pa čeprav bi imel zaupanje vseh.

Poglejmo zdaj v prakso, kako je s tem. Internacionala nima moči, samo program imamo od nje in razen sklepov, ki se pa po večini ne izvršujejo, ni ničesar, posebno nobene eksekutivne moči. Niti poročevalske službe nima, pa jo je tudi težko urediti, dolder ni mednarodnega jezika — o tem pa še niti sklepa ni bilo.

Srednja Evropa pomeni zemljopisno in gospodarsko enoto, ki bi nujno zahtevala sodelovanja vsega na njenem ozemlju živečega proletariata. Tudi o tem ni govora, tudi to prepuščamo kapitalistom, sami se pa izgovarjamo, da nam branijo državne meje, čeprav vsak dan vidimo, da kapitalistom nič ne branijo in malim kapitalistom tudi ne.

Jugoslavija si gradi svojo proletarsko stranko v željah. V 14 dneh bo imela svoj prvi kongres, ki jo bo morebiti postavil na noge, če se bo zadovoljil z ustanavljanjem temeljev, ki jo bo pa uničil kot jetično, če jo bo hotel pokazati za že dveletno, popolnoma dograjeno stavbo. In v najboljšem slučaju nimamo od nje pričakovati ničesar, razen skupnega parlamentarnega delovanja. Skupnih kulturnih interesov nimamo, ker smo preveč različni. Gospodarskih tudi ne, razen v kolikor so nam državne meje naprtile skupna bremena in skupni gospodarski boj, ki se pa ne more voditi skupno zaradi različnega kulturnega in gospodarskega stanja. Tudi strokovne organizacije še dolgo ne bodo skupne iz istega vzroka. Razlika med kvalificiranim, polkvalificiranim in nekvalificiranim delavcem je vsak dan večja, ker si prvi še pridobivajo nekaj uspeha, ker jih manjka, toda od nekvalificiranih se vedno bolj odtušujejo, ker imajo ti zaradi preobite konkurence iz kulturno bolj zaostalih krajev tako majhne zasluzke, da ne verujejo v solidarnost s kvalificiranimi.

To ugonablja strokovne organizacije, ker jim jemlje bodisi kvalificirano delavstvo, ki je bolj izobraženo in zna voditi organizacije, bodisi nekvalificirano, ki daje številno moč. Premostitev tega razločka bi tvoril progresivni davek, a žal, da ga strokovne organizacije zaradi hujškanja večinoma še ne poznajo ne. Tako pri nas, kaj šele tam doli, kjer ga niti stranka še nima!

Na polju združništva bo sodelovanje še težje. Srbski zakoni so v tem oziru sicer dokaj napredni, ker so posneti po zapadnih idejah, toda praksa je daleč za željami. Kako daleč smo še od medsebojnega spoznanja, ki je prvi korak k sodelovanju, kaže slučaj, da so ss. v glavnem odboru SSJ očiteli podporo, ki so jo dobile konsumne zadruge svojega časa od države, nam, češ, da smo požrešni koritarji, dočim so pridno sodelovali s tistimi, ki so kot gospodarji konsumnih zadrug na polno paro delali proti nam...

Sodelovanje je pa tudi na kongresih nemogoče, kajti država je preobsežna, da bi se mogli sniti zastopniki posameznih organizacij vsako leto. Predvsem so stroški potovanja tako ogromni, da jih skoro nobena organizacija ne zmore; če bi pa naše kongrese podpirala država, tako kakor sokolske in orlovske, bi bilo teh zastopnikov toliko, da bi kongres pomenil zlet ali božjo pot, nikakor pa ne resno

zborovalno delo. Pošiljati na tak kongres delegate posameznih krajevnih organizacij je prav tako neumestno, kakor če bi se na pokrajinski kongres sešli vsi člani vseh organizacij.

Preostaja edinole še tisk. S pomočjo tega bi se lahko zelo mnogo doseglo, toda najmanj pol stoletja ne bo nič. Po Ilesičevih željah ne pojde, da bi Slovenci kar meni nič tebi nič pozabili na svoj jezik. Še Ločani, Prleki itd. bodo svoj jezik ohranili, čeprav je le dialekt. Slovenec, ki živi med Srbi, se že še nauči; tudi izobraženec se nauči, ker ima primerne temelje; takim ni težko spoštovati hitro jezik dvora, kakor so ga spoštovali v rajni Avstriji. Delavnega ljudstva pa, ki živi stalno v slovenski okolici in nima časa za jezikoslovne študije, tega ne moreš kar tako v 10 letih odvaditi njegovega jezika in če to poskušaš, mu delaš socialno nasilje in prideš v nasprotje z našim programom! In če bi se že priučili jezika, nikakor se ne bodo priučili cirilice, saj jim dela že čitanje in pisanje v latinici več ko dovolj težav. Kdor nas sili k cirilici, nas sili nazaj v stare čase, ko sta znala čitati samo župnik in pisar. — Tako bomo ostali torej s svojim tiskom lepo Slovenci in kadar bomo dobili mednarodni jezik, ga ne bomo dobili kot novo materinščino, ampak kot pomožni jezik, ki ga bomo govorili in pisali le v mednarodnih stikih.

Tako pridemo do zaključka, da potrebujemo za vso državo skupni parlamentarni klub, urejeno poročevalsko službo in pa dobro stvarno statistiko. To dvoje naj bi se uredilo, pa bomo imeli za sedanje čase tisto, kar bo dovolj za napredek. Pri važnih dogodkih naj bi pa sklicalo načelstvo tiste pokrajinske organizacije, ki prvo začuti potrebo, skupni sestanek vseh pokrajinskih načelstev, in tam naj se določijo smernice za bodoče ukrepe.

Napadi.

Mnogi ljudje sodijo socialistični tisk samo po zunanjih znakih. Po prevratu so zahtevali, naj se piše revolucionarno [krvavo], radikalno [brez glave], odločno [z glavo skozi zid], brez usmiljenja in brez vsakega obzira [kdor ima nož, naj ve, da ga ima zato, da koga z njim zakolje, pa najsiho kogarkoli]. Ko so se ljudje naveličali tega ali pa spoznali brezuspešnost takega načina pisanja, šele takrat je bilo konec takih „revolverskih žurnalov“ in začeli so se množiti „novičarji“. Novice piši, to imajo ljudje radi. Vlak je povozil kravo, tam in tam je zgorela hiša, 2 kg težko hruško je pridelal kmet A. J., pod Tivoli se je obesil ta in ta zato in zato, rodbinske vesti, posebno škandalske itd. itd. Poglejte malo po časopisih, pa boste našli, da še zdaj večina urednikov [še bolj pa menda upravnikov] na ta način lovi priljubljenost. Mnogi drugi čitajo časopise samo zaradi romanov. Koliko najdete zavednih, ki čitajo politične liste res zaradi politike? Saj še izobraženci mislijo, da je politika umazana in da mora biti umazana! Celo dr. Lončar pravi o Kreku, da „mu ni ušlo spoznanje, da ima politični boj tudi korupтивne krali v sebi“, in to je toliko, kakor da bi Lončar trdil, da politika sploh ne more biti brez korupcije. To ne pomeni nič manj, nego da je obupal nad možnostjo poštenega skupnega dela, ki pomeni politiko.

Ljudje, ki so hoteli poštenega skupnega dela, so ustanovili stranko na temeljih družabne skupnosti [socialne komunalnosti, če dovolite ta izraz] in so začeli javno razkrinkavati nepoštena dejanja, ki delajo politiko umazano. Seveda nepoštenjakom tako razkrinkavanje ni bilo všeč. Tudi takrat, če sami niso bili mišljeni, vendar so se bali, da bo pri razkrinkavanju prišla na dan tudi njihova nepoštenost. Zato so začeli kričati proti napadom in jih primerjati z nekdanjimi revolverskimi vestmi in z iskanjem novic in škandalov v meščanskem tisku, čeprav se stvarni napadi seveda nikakor ne morejo primerjati z njimi. Toda, kdor je bil navajen soditi po zunanosti, ta jim je pritrdil, češ, res je preveč napadov.

Toda, če zbirajo delavci leta in leta, da si pridobijo tiskarno, ki je krvavo potrebujemo, potem jim jo pa prebrisani demagogi ukradejo, ali res ne smejo delavci pisati o tem? Saj niso pisali zaradi na-

padov in zato, da bi napadali, ampak zaradi tatvine! Kako naj se drugače branijo? In kako naj se rešijo razpada svojih organizacij, če ne smejo niti pokazati na tatove? Dokler se bo vedno samo to videlo, da trpini znašajo, demagogi pa uživajo, tako dolgo bodo ljudje rajši čim najbolj daleč proč od socializma in politika bo ostala umazana kakor je. Kadar bo pa ljudstvo videlo, kdo so tisti, ki so si prilastili, kar so delavci skupaj znosili, takrat ne bo več govorilo, da je politika umazana, ampak da so umazani tisti tatovi! In kdo naj začne na ta način čistiti, če ne tisti delavci, ki so vsak dan na novo okradeni za svoj zaslužek? In ki so jih prej, predno je zmagala odločna politika čiščenja, okradali njih lastni „sodrug“ še za tisto, kar so si delavci od ust odtrgali, da bodo imeli sredstva za boj proti izkoriščevalcem? Ali mar mislite, da bodo politiko očistili tisti, ki imajo od njenega gnoja dobiček? Ali pa tisti, ki se boje gnoj kidati, da se njih „lepa“ obleka ne ponesnaži, zato pa raste kup gnoja že do nebes in jim pada ne samo na obleko, ampak tudi na glavo? Ne čakajte, da bodo ti in taki očistili in izpremenili politiko, to morate storiti sami. In če pravite, da vam napadi zato niso všeč, ker se preveč ponavljajo, ker ste vse že tolikokrat slišali itd. — zakaj pa takrat ničesar ne veste, ko imate vi besedo in bi morali govoriti, pa ne govorite. Če veste in poznate tiste, ki so politiko umazali, zakaj pa z njimi hodite in jim pomagate delati „proti napadom“? Zakaj ne izvajate posledic, zakaj ne storite svoje dolžnosti, zakaj niste tam, kamor spadate? Ne govorite proti napadom, sicer bomo mislili, da se jih bojite zaradi lastnega masla.

Najbolj abotna je pa zahteva, naj ne napadamo lastnih sodrugov. „Vsaj naše ljudi pustite na miru!“ Tako! Kdo pa je naš človek? „Kdor dela za človeško družbo koristno delo“. Dobro! Kaj pa, če hodi po noči krast, ali je potem še tudi naš?

„Ne! Ampak, saj tisti, ki jih napadete, niso hodili po noči krast!“

Ne, to je res da ne; toda tega tudi rekli nismo. Pač pa smo rekli, da je stal mejnik lansko leto prav pri cesti, letos pa stoji globoko notri na našem svetu. Ker smo videli, kdo je mejnik izkopaval, prenašal in ga na našem zopet zakopaval, smo to tudi povedali, prav tako, kakor smo videli. Kopači so bili pa hudi, ker so upali, da jih ne bo nihče videl. Kričali so, da je grdo napadati jih in da niso ničesar prenašali. Ko so uvideli, da se ne da tajiti, so priznali prenašanje, ampak trdili, da so storili to na našo korist. Seveda smo morali potem dokazovati, da nam škodi, če nam kdo jemlje naš svet, oni pa razglajajo te dokaze zopet za napadanje. Kajti pri njih velja načelo, da ne smeš kričati, če ti kožo s telesa derejo, ampak jim moraš to kožo potem iz hvaležnosti še ustrojiti, da jo lažje prodajo...

„Toda če so naši sodrug, jim povejte to doma ne pa v časopisu, da ves svet sliši! Kaj bodo ljudje rekli?“

Nič posebnega, samo to bodo spoznali, da je socializem res zmožen ubraniti se tatov in da se jih ubrani tudi takrat, če so „naši sodrug“.

„Že zopet govorite o tatovih!“

Izpozabili smo se, oprostite, hoteli smo govoriti o tistih, ki prenašajo na skrivnem mejnike. Izpozabimo se pa lahko, ker se nam zdijo taki popolnoma podobni tatovom, in če so to „naši sodrug“, se nam zde še huji nego tatovi.

„Strašno grde in ostre besede rabite! Ljudstvo se bo od vas obrnilo in šlo k dr. Korunu, ki piše tako lepo in brez napadov in brez takih ostrih besed.“

Tega se nič ne bojimo. Za tisto frakarsko ljudstvo nam ni prav nič, ki govori v rokavicah in krade v rokavicah. Po našem mnenju je vse eno, če izkopava kdo mejnike z golimi rokami ali pa v rokavicah. Pa tudi onim tam je vseeno in verujete nam, če bi mi prenašali mejnike, bi nas ne prijemali z rokavicami ampak z vilami! Ne samo, da bi v časopisu pisali o nas, tudi zapreti bi nas dali! Saj nas še tako zmerjajo z barabami, ampak ne javno, ker si ne upajo, za našim hrbtom pa to delajo povsod, ker nam hočejo vzeti zaupanje ljudstva. Ljudstvo pa postaja že toliko pametno, da bolj razume stvarno poročilo, nego pa psovke; rajši pojde z delavci, čeprav jih gospodje imenujejo barabe in osli, kakor pa da bi šlo z gospodi, ki v rokavicah prenašajo mejnike. Kajti resnica se z imenom in obleko nič ne izpremeni, najboljša je, če jo zapišemo kar brez imena in obleke, kar golo. Tako bomo delali tudi v bodoče. Cemu bi iskali imena za prenašalce mejnikov, rajši smo povedali, kako so jih prenašali.

„Vso vero v socializem bo zgubilo ljudstvo, če hoste tako pisali!“

Ne, ne! Zgubilo bo vero v tatove, vero v rokavice, vero v zunanost. Našlo bo pa vero v sebe in bo bolj pazilo na svoje mejnike. In če se bo hotel kdo kakega mejnika samo dotakniti, ga bo javno imenovalo, da bo vsa javnost pazila nanj in na njegove rokavice. In po tej poti pridemo do socializma, do skupnega gospodarstva človeške družbe.

Razno.

Verna slika slovenskega ljudstva se vidi ob zaključku ljubljanskega velesejma. Prodano je bilo razmeroma malo, ker ljudstvo nima denarja niti za kruh. Zvonovi in kotli za kuhanje žganja so bili pa prav vsi prodani.

Republikanska Ljubljana se je končno posrečila. Dolgo je ni hotelo biti, šele enotna fronta je z božjim blagoslovom dosegla ta vzvišeni cilj. Republikanski komunisti in še bolj republikanski božji namestniki s svojimi ovčicami so po prizadevanju najbolj republikanskega advokata in kocomurjanskega socialista dr. Periča in njegovega velesocialističnega konsumarskega tednika Zarje ustanovili enotno fronto, ki so ji dali glasove vsi ljubljanski zavedni republikanci: 4.000 jih je bilo. Ker so po tem uspehu postali gospodarji ljubljanske republike, so postavili seveda za svojega republikanskega župana tistega moža, ki ima za republiko največje zasluge — dr. Periča. Republiko imamo in skoro tako dobro nam gre kakor Radiču v Londonu.

Kraljica je 6 t. m. rodila prestolonaslednika. Veliko je bilo slavlje povsod in mnogo telegramov kraljevskemu paru od vseh strani. Med temi se nam je zdel posebno lep telegram „socialističnega“ župana dr. Periča iz Ljubljane: V imenu domorodno vzhičene Ljubljane počaščam se Vašim Veličanstvom tolmačiti vdanost slovenskega glavnega mesta, ključ: Bog nam čuvaj našega kralja, milo našo kraljico in prestolonaslednika, poroka bodoče sreče naroda in države!

Samo lovci na mandate so proti § 6. Raztrganost delavskega gibanja je med drugim tudi posledica nedoslednosti voditeljev, ki so programatična in taktična vprašanja reševali po hipnih željah mase. Vzglede za to je, kako so obravnavali versko vprašanje. 90% Slovencev je pri klerikalcih, ne zato, ker bi ne videli pomanjkljivosti nauka, po katerem ne žive niti njegovi učitelji, temveč ker jim manjka nadomestila — znanja. In ker je težko delo dati vero v znanost, so ga voditelji iz komodnosti opuščali. „Vera je zasebna stvar“, so spremenili v „Vera je postranska stvar“. Posledice so bile zlasti po vojni, ko so ljudje pristopali med socialiste zato, ker so upali imeti od tega materialni dobiček. Materializma kot svetovni nazor, kot vero brez ceremonielnih — danes glavnih — primesi religije, pa niso hoteli spoznavati. Manjkala jim je duševna vez s socializmom. Zato so prešli k drugim strankam, ki so jim obljubljali več dobička. Žnjimi so prešli tudi voditelji, znak, da je tem tudi manjkala duševna vez. Pa 1000 do 2000 delavcev je ostalo, ki so v najtežjih časih to vez imeli in razširjali temeljno načelo, da se mora proletarijat sam rešiti, ker vsako osvobodjenje, ki bi ga pričaralo par voditeljev, ali pa, ki bi prišlo od zunaj, bi ne imelo nikakega trajnega uspeha. Tem zvestim delavcem ne more danes nihče očitati spreminjanje barve, njihove organizacije pa so toliko vredne, da bi ubegli voditelji prav radi v njih igrali prejšnjo vlogo, kapitalisti pa bi hoteli svoje hlapce vanje vtihotapiti, da bi ugled organizacije spet povaljali. Delavci so se tega ubranili s točko 6. v pravilniku, po kateri ne more nihče vstopati kot voditelj. Pravijo, da ta točka otežuje vstop v naše vrste, toda tistim proletarcem ne, ki ne smatrajo stranke samo kot sredstvo, s katerim bi že jutri dosegli ugled in bogastvo. Tisti, ki so spreminjali barvo radi materialnih koristi, niso imeli nikoli duševne vezi s socializmom. Mase so zgubile do njih zaupanje, in to je dobro, ker se iz tega rodi novo zaupanje do organizacije. Tisti voditelji naj si v teh spet pridobijo zaupanje. A zahteva po triletni zvestobi je zanje še preblaga, nikar stroga. — Tako izvaja „Vorwärts“ v zadnjem uvodniku.

Kdor skriva, ve, zakaj skriva. Faktor neke velike tiskarne se je jezil nad stavcem, da je bil komaj v dveh urah gotov z nekim delom. Naročniku je pa računal potem 4 ure stavčevega dela in trdil, da noben stavec ni zmožen v krajšem času izvršiti to delo. Ko je zvedel o tem nasprotju med 2 in 4 urami podjetnik, se ni prav nič zgražal nad tako moralo, ampak izjavil, da mora imeti svoj dobiček. Dobiček je pa računat posebej še drugod in nikakor ni treba še skrivnega, zlaganega dobička. V tem tiči velik kos sedanje mizerije. Ne gre samo za navaden dobiček, gre tudi za tak dobiček, ki se imenuje oderuštvo tudi pri kapitalistih. Zaradi tega oderuštva je sedaj po vojni kapitalizem še vse bolj nezmožen urediti družabne razmere, nego je bil pred vojno. Socialisti, če hočejo res kaj urediti, ne smejo nastopiti na isto pot, ne smejo iskati zlaganih dobičkov, ne smejo ničesar skrivati. Jasno je, da so v službi kapitalizma vsi, ki se protivijo načelu javnosti. Korunovci! Če vas je kje kaj, pokažite se! Kje so kupovalci znamk?

„Težački pokret“, list Saveza zemljoradnikov (kmetске stranke) v Bosni in Hercegovini. Priobčuje zanimiv članek „Intelektualci in pokret zemljoradnikov“, v katerem pobija pisec neko točko v statutu zemljoradniške zveze, ki izključuje inteligenco popolnoma iz tega gibanja. Pisec pretresa razloge k temu s stališča razredne zavednosti, kulturnega delovanja inteligence in nezaupanja do nje, pa pride do zaključka, da so tisto točko vrnili v statut sedanji voditeljski inteligenti zato, da bi svoja mesta zavarovali pred vpadi druge inteligence. Kmetje sami pa nimajo jasnega pojma o stranki, niti ne vedo, kakšni so njihovi in njeni interesi, pred volkovi pa se ne znajo ubraniti na boljši način, ki bi ne izključeval toliko potrebnih poštenih in izobraženih mož. Pisec, ki mu uvidevnosti ne moremo odrekat, je po našem mnenju tudi napisal resnico. Saj jo dokazujejo pri nas naši kmetški listi, naše kmetске zveze in stranke, ki istotako rohnijo proti inteligenci samo zavoljo vzbujanja dobičkanosnih instinktov. Lep primer dajejo zlasti klerikalci, ki po eni strani bobnajo inteligenco sku-

paj v svojo stranko, po drugi pa jo pred kmeti črnijo, kar se da. Treba samo primerjati dvoje njihovih listov, izmed katerih je pisan eden za inteligenco, drugi pa za kmete. Resnica pa je tudi, da nimajo kmetje, organizirani po meščanskih strankah, prav nobene jasne predstave o tem, kaj prav za prav hočejo in kako se da to doseči. Zabili so se v zahtevo po zasebni lasti nad zemljo in tam so obstali. Iz tega izvira potem tista velika nesolidarnost, ki jo je opazovati med kmetskimi strankami posameznih držav. Za primer navajamo zadnjo meščansko revolucijo na Bolgarskem, kol je združena buržuazija — v čudni zvezi z neke sorte „socialisti“ — razbila zemljoradniški pokret, ki ni bil več v skladu z njenimi interesi in ubila njegovega predstavnika Stambulijskega. Niti ena meščansko-kmetška stranka kake druge države ni dvignila svojega glasu k protestu proti zločinom, ki so se dogajali! Doživeli smo celo, da so neke druge kmetске stranke te zločine odobravale! In ko so v Pragi usmrtili drugega voditelja bolgarskih zemljoradnikov Daskalova, so si upali samo češko-slovaški agrarci — toda zelo nežno — dvigniti svoj glas! To so pomenljiva dejstva, ki bolj nego vse drugo dokazujejo, da so tisti kmetje, ki tako srdito nastopajo proti intelektualcem, popolnoma pod vplivom svojih sedanjih voditeljev inteligentov. Ti pa vedo, zakaj jim ne kaže seljake spraviti k pravi zavesti in objektivnosti. Skoda ogromnih moči, ki gredo tako iz same nezavednosti in po sami voditeljski demagogiji v nič. Tukaj naj bi začeli kmetje misliti, široke mase meščansko orientiranega kmetskega proletariata naj bi začele tukaj razumevati, da jih vodi par milijonarskih tudikmetov veleposestnikov rafinirano za nos, pa bi se pametni uspehi kmalu pokazali.

Razdor v ogrski socialni demokraciji. Glasilo ogrskih socialnih demokratov „Nepszava“ priobčuje izjavo strankinega načelstva in parlamentarne frakcije, ki se bavi z izjavo Garamija in Buchingerja v „Arbeiter Zeitung“ in s tem, kako se je vedel nasproti temu dogodku „Nepszava“. Garami in Buchinger sta poslala ogrskemu strankinemu glasilu izjavo, s katero grajata poslopanje strankinega vodstva glede prepovedi „Nepszava“ in ga obsojata kot za stranko poniževalen čin. „Nepszava“ je priobčitev te izjave odklonil. Omenjena dva ogrska emigranta sta poslala nato svojo izjavo v „Arbeiter Zeitung“, ki jo je priobčila. To izjavo so potem vsi ogrski buržujski listi ponatisnili. Na temelju tega je „Nepszava“ ostro napadel Garamija in Buchingerja ter jima očital, da sta se zatekla v inostranstvo iz komodnosti. Radi tega nimata prav nobene pravice posegati v razmere v ogrski soc. stranki in jih kritizirati. To stališče „Nepszava“ je vzbudilo med ogrskim soc. delavstvom nevoljo in strankino načelstvo ter parlamentarna frakcija sta morala poseči vmes ter sta priobčila v „Nepszavi“ že zgoraj omenjeno izjavo. Tu pravita, da se jima je zdela izjava izgnancev odveč in brez koristi, priznavata pa, da je način pisanja „Nepszave“ neumesten in nedopusten. „Radi tega“ — slove njuna izjava dobesedno — „izpolnjujeta strankino načelstvo in parlamentarna frakcija svojo dolžnost in dasta napadenima sodrugoma zadoščenje s tem, da grajata odgovor „Nepszava“.“ Dalje izražata v omenjeni izjavi še nekakšno pričakovanje, da naj bi sodrug v inostranstvu obračali več razumevanja napram težavam, katere mora prestajati soc. pokret v Ogrski. V kratkem času se je že drugič zgodilo, da je strankino načelstvo izreklo uredništvu „Nepszava“ ukor in preklicalo njegovo stališče. Prvič se je to zgodilo pri objavi Böhmova izjave, s katero je izkazalo uredništvo emigrantom preveč uslužnosti, in drugič sedaj, ko jima je izkazalo premalo. [To smo povzeli po centralnem glasilu nemške soc. dem. stranke „Arb. Ztg“ in priobčujemo brez vsakega komentarja. Komentira lahko vsak sam. Op. ur.]

Neki grajski kaplan na Dunaju, ki je bil obenem tudi veroučitelj na šolah v tistem okraju, je bil pri šoloobveznih deklicah tako „priljubljen“, da so ga vsak dan obiskovale in se pri njem mudile. „Nebodigatreba“ socialistični „peklenski“ mladinski urad je pa neko dekletce poprosal, kaj je s temi obisk, in je zvedel, da je tisto dekletce [14 letno] že od svojega 12. leta kaplanova ljubica. Za spremembo je imel kaplan pa še neko 16 letno mladenko. Ko so zločinca privedli k zaslišanju, je izjavil, da nobene pred njenim 14. letom ni zlorabil. Mlajša je to njegovo izjavo pobila in zato ga je sodišče kot skrunitelja in nasilnika obsodilo na dve leti težke ječe, poostrene vsak mesec z enim trdim ležiščem in postom. [Poročilo o tem je prinesla „Arbeiter Zeitung“, ki vpraša sklepoma odgovorne faktorje, če ni morda temu kriv celibat ali kaj drugega. Na isto vprašanje pričakujemo tudi mi odgovora. Op. ur.]

Grška je sprejela vse pogoje, katere ji je naložila poslaniška konferenca za izravnavo njenega konflikta z Italijo. S tem je nova vojna preprečena. Zadoščenje so dobili kakor vedno veliki razbojniki [Mussolini], žrtve pa ostanejo žrtve.

Strašni potres, ki je pretekli teden divjal na Japonskem je uničil 12 velikih mest, med njimi Tokio in Yokohama. Človeških žrtev je okrog 3.000 brez ranjencev in onih, ki so brez strehe. Japonska je kot velesila uničena.

Pekatete so predrage pravi kdo. Kdor pa jih je preskušal, se je prepričal, da so vzlic višji ceni cenejše, ker se zelo nakuhajo in se jih manj potrebuje.

IZJAVA. Podpisana Ivana Podpečan izjavljam, da sem g. Ivana Sedminka in njegovo ženo po krivici obrekovala in žalila ter se jima zahvaljujem, da sta odstopila od sodnega postopanja. — Ivana Podpečan, dekla v Škalah pri Velenju.

Pravilnik

Krajevnih delavskih svetov, ki stojijo na temelju obstoječih delavskih razrednih organizacij in se naslanjajo na svoječasno odobrena pravila posameznih društev, v katerih je določen delokrog bodisi za Slovenijo, bodisi za Jugoslavijo.

§ 1.

1.] Krajevne skupine [podružnice], ki pripadajo kakemu osrednjemu društvu v Sloveniji ali kakemu takemu društvu, ki ima svoj glavni sedež izven Slovenije v Jugoslaviji, ki pa mora imeti svoje člane v Sloveniji, si ustanove skupen forum, ki se naziva „Krajevni delavski svet“ [skrajšano KDS].

2.] V ta odbor se izvoli v vsakem kraju od vsake podružnice vsake stroke in sekcije po enega člana do 50 članov ter za vsakih nadaljnjih 50 članov še po enega člana, a največ do 6 članov ene in iste podružnice. V ostalem je za forum KDS število članov neomejeno.

3.] Delokrog „Krajevnega delavskega sveta“ je omejen na dotični kraj, v katerem se KDS nahaja, vendar lahko isti svoj delokrog razteza tam, kjer so prilike zato ugodne, na „Okrajne delavske svete“.

4.] Okrajni delavski svet se pa ne sme nazivljati s kratico ODS, ker velja to skrajšanje za okrožni delavski svet.

5.] Več KDS ali Okrajnih del. svetov tvori okrožni delavski svet [okrajšano ODS].

6.] Več okrožnih delavskih svetov tvori pokrajinski delavski svet (PDS)

§ 2.

Volitve v delavske svete.

1.] Volitve za KDS naj se izvrše na nalašč zato sklicanih zborovanjih in sicer z glasovnicami. Število mandatov je določeno v § 1. točka 2. za vsako podružnico.

2.] Volitve v ODS se vrše istotako kakor v KDS z razliko, da pripade za izvolitev delegata v ODS na vsakih 100 članov en delegat, odlomki se združijo na cele 100 po bližnjih podružnicah.

3.] Pri izvolitvi članov v ODS je treba gledati na to, da pridejo za člane v odbor ODS taki, ki so obenem člani KDS, najmanj po eden iz vsakega kraja, kjer obstoja KDS.

4.] Volitve v KDS se izvedejo takoj, ko stopi ta pravilnik v veljavo in sicer na iniciativo predsednika tiste podružnice, ki ima v dotičnem kraju največ članov.

5.] Volitve v ODS se izvrše na iniciativo dosedanjih okrožnih tajništev oz. tajnikov.

6.] Volitve v PDS se izvrše na občnih zbore vsakega osrednjega društva posebej. Voliti se za vsako osrednje društvo po dva člana brez ozira na število članstva dotičnega društva.

II. Konstituiranje.

§ 3.

1.] Odbor KDS si izvoli iz svoje srede predsednika, 1 podpreds., po dva tajnika, blagajnika in preglednika ter 1 knjižničarja, ostali člani so odbor-niki.

2.] V kraju, kjer obstaja okrožno tajništvo, je to tajništvo sestavni del ODS, okrožni tajnik pa je obenem prvi tajnik ODS.

3.] Pokrajinski Delavski Svet se sestavi oz. konstituira še le tedaj, kadar se to izkaže za praktično in za potrebno in če ta pravilnik sprejme pokrajinski kongres strokovnih organizacij Slovenije.

4.] Sedež in kraj PDS določi vsakokratni strokovni kongres; sedež se pa lahko spremeni, toda le, če to zahtevata 2 najmočnejši okrožji.

§ 4.

1.] ODS se konstituira kakor KDS z razliko, da je tajnik voljen na konferenci ODS.

§ 5.

Finance.

1.] KDS in ODS se vzdržujejo s prispevkom: od vsakega članskega prispevka se plača Din 0'10 za KDS in Din 0'15 za ODS. Ti prispevki se odtegnejo od članskih prispevkov na račun centrale vsakega društva, cigar podružnica je v dotičnem delavskem svetu zastopana. Prispevki za strokovno komisijo odpadejo popolnoma.

§ 7.

Za vzdrževanje PDS pa plača vsako osrednje društvo prispevek po številu članstva in sicer Din 0'10 od vsakega tedenskega prispevka. Ti prispevki se obračunavajo četrtletno.

§ 8.

Posle PDS izvršuje tististi tajnik ODS, na čigar sedežu se nahaja urad PDS s pomočjo dodeljene moči.

Glasovalno pravico v PDS imajo samo izvoljeni člani. Okrožni tajniki imajo le posvetovalen glas; izjema velja le za tistega tajnika, ki je obenem tajnik PDS.

§ 8.

Seje KDS, ODS in PDS so za člane javne.

III. Zasedanje.

§ 9.

1.] Odbor KDS se shaja redno dvakrat na mesec. Stalni dan seje se določi sporazumno. Za slučaj potrebe je predsednik upravičen sklicati izredno sejo.

2.] Če so na dnevnem redu vprašanja večje važnosti, se skliče od odbora KDS lahko tudi Okrajni del. svet.

§ 10.

Na takih sejah imajo sedež in glas vsi člani odborov in nadzorstva strokovnih organizacij.

[Dalje prihodnjič.]

Iz stranke.

Naročnike „Napreja“ prosimo, naj potrpe. Nikakor ni mogoče zdaj še misliti na dnevnik. Zbirajte za tiskovni sklad, zanimajte se za gibanje, da pridemo čimprej pod lastno streho.

Krajevna organizacija KDZ v Sv. Petru pod Gorami bo imela redni občni zbor dne 16. sept. ob 2. pop. v gostilni pri Geršaku. Na dnevnem redu bo tudi volitev delegata za vsedržavni kongres v Beogradu, zato pridite polnoštevilno in točno ob napovedani uri, ker moramo še isti dan odposlati poročilo o volitvah. — Odbor.

Občni zbor krajevne organizacije KDZ v Globokem pri Brežicah se bo vršil 23. sept. ob 2. pop. pri s. Grmovšku, Piršembreg 8. Polnoštevilna udeležba dolžnost. Sodrug, zavedajte se, da brez združevanja socializma sploh ni in udeležite se občnega zbora z močno voljo do temeljitega in plodonosnega dela. — Odbor.

Za maj je obračunala še sledeča organizacija: 23. Zg. Šiška 22; zadnji izkaz 1166 članov, zdaj skupaj 1188 članov.

Za junij je obračunala še sledeča organizacija: 23. Brežice 15; zadnji izkaz 1192 članov, zdaj skupaj 1207 članov.

Za julij so ta teden obračunale:		
Zadnji izkaz:	članov	Din
9. Mežica	75	129'50
10. Mislinje	12	16'80
11. Brežice	15	35'25
12. Videm-Krško	10	23'80
13. Globoko	33	46'20
Skupaj:	članov 462	Din 791'20

Tiskovni sklad.

Zadnji izkaz:	Din
Esperantisti v Hrastniku 5. IX.	10'—
Preplačilo „Socializem in vera“	1'—
Ana Janžekova v Celju	5'—
Z. B. neizrabljene potnine	46'—
Andrej Wernig iz Celja	5'—
Ivan Baraga iz Brežic	5'—
Franc Slapar, Buterhof pri Tržiču	3'—
Ivan Vrečar, Celje	12'—
Gašper Toff, Kranj	15'—
Ivan Molan, Globoko	2'25
Ant. Sekoranja, Bojsno	1'—
Blaž Gobec, Čatež	5'—
Ivan Nepužlan, Brežice	1'—
Jos. Grmovšek, Globoko	3'—
Ignacij Šuler, Bojsno	2'—
Od 1. I. do 12. IX. 1923	skupaj Din 12.358'25

Strokovno gibanje.

Stavka v mariborskih železničarskih delavnicah je končala brez uspeha. Okrog 20 ljudi je bilo odpuščenih. Delavstvo trpi ogromno škodo, ker je šlo brez vsake pameti in organizacije komunističnim in klerikalnim demagogom na lim. „Slovenec“ sedaj utaja, da so dali iniciativo k stavki klerikalci. Če mu bo delavstvo verjelo in še nadalje zaupalo svojo usodo koritarskim eksistencam, namesto da bi po teh večnih udarcih enkrat uvidelo, da je njegova sreča le v njegovih lastnih rokah, ne zasluži drugega nego neuspehe. Značilno, da nimajo narodnjakarske hijene po tem polomu nobene druge besede, nego da zahtevajo nadaljnje odpuste „tujcev“. Glej „Slovenski Narod“ od srede.

Rudarska stavka prikazuje zopet en neuspeh brezmišelnega beganja delavstva za komunističnimi in klerikalnimi odrešitelji. Mnogo so k temu neuspehu pripomogle oblasti, ki so zaplenile „Zvezi rudarskih delavcev“ vse članske prispevke, da bi z gladom prisilili delavstvo k delu. Sedaj pa prihajajo radikalne „Jutranje novosti“ in hinavsko zavijajo oči, češ: Oblasti, kaj pa delate! Tiste oblasti, ki delujejo po milosti, s podporo in na komando radikalne klike! Človeku se gnusi moralna propalost ljudi, ki govorijo vedno o narodu, pri tem pa mislijo na kroglice in kšeft!

Vestnik Svobode.

O šoštanjskem zletu DTE nismo prejeli poročila. Ne vemo, ali je bilo prepozno poslano, ali pa je to nov dokaz, kako nevarno je prepuščati organizacijo posameznikom, da potem sploh ni več

organizacija. Tam je namreč več sodrugov, ki bi lahko poročali, pa so se najbrž zanašali drug na drugega, potem pa ni poročal nobeden. Če bi se ne bilo posrečilo uspraviti organizacijo, bi odbor poskrbel za razdelitev dela, določil poročevalca in ta bi bil izvršil svojo dolžnost.

Sodrug, ne pozabite, da je blizu vas najhujši sovražnik socializma — alkohol, radi katerega je danes še toliko ljudi nezavednih. Nehote podpirate tudi vi to nezavednost, ker podpirate povzročitelja te nezavednosti, namesto, da bi ga vsepovsod in neprenehoma preganjali. Ne bodite podobni klerikalnim voditeljem, ki širijo „Sveto vojsko“ pa prihajajo z rdečimi nosovi med njene člane. Ni čuda, da se ta bolezen vedno vse huje razširja. Postavite ji barikade na vseh koncih in krajih, če ste spoznali, da z njo socializma ne bo.

Ljudje, ki lažejo, branijo tudi drugim do resnice.

Cenjeni s. urednik!

Urednik strokovnega lista „Delavca“ ne mara priobčiti tega mojega zagovora na „Poslano“, s. Jankoviča v „Delavcu“ št. 31, češ, da ni bil obveščen o zaupniški seji, ki se je vršila 25. 7. pri Domitroviču v Hrastniku. Dovolj mi zato, da izide v „Ljudskem glasu“, ki se resnice ne boji. Kar po vrsti:

V 31. št. „Delavca“ pravi omenjeno „Poslano“ sledeče:

V 163. številki „Napreja“ z dne 27. julija 1923 je izšla notica, ki pravi, da sem bil podpisani povabljen na sestanek kraj. pol. org. SSJ v Hrastniku, ki se je vršil dne 25. t. m., kateremu se pa nisem odzval, radi česa se me smatra izdajalcem proletariata. — Jaz na sestanek nisem bil vabljen, temveč me je s. Werden dne 22. t. m. le ustmeno vprašal, če sem dobil vabilo na omenjeni sestanek, ki ga pa nisem dobil. — S. Werden mi je sporočil, da ima tajnik naročilo povabiti me na sestanek, in da bom povabilo pravočasno sprejel. — Ker tega vabila tudi potem nisem dobil, se sestanka samoobsebi umevno, nisem mogel udeležiti, kljub temu, da bi se ga rad. — Jaz sem dosedaj deloval le na strokovnem polju in bodo moje izdajalstvo sodili strokovno organizirani člani, katerim sem vedno na razpolago. — Zato mi je popolnoma vseeno za koga me smatra kak političen prenapetež. — K. Jankovič l. r.

Na to objavo sem bil primoran takoj odgovoriti. Pa, kakor rečeno, sodrug pri Strokovni komisiji oz. pri „Delavcu“ ne marajo, da bi javnost vedela, kako je s to stvarjo in rajši pustijo, da veljam jaz tajnik kraj. pol. organizacije SSJ v Hrastniku za lažnjivca. Pa se varajo, ker kakor sem pripravljen na obsodbo, če kaj zagrešim, tako želim, da pristane tudi s. Jankovič na to, da je sam kriv, če ga je resolucija zaupnikov zaznamovala za o-mahljivca, kar se vjema na vsakega, ki spreminja barvo. Moje poslano „Delavcu“ je bilo sledeče:

Objava.

V „Delavcu“ št. 31. z dne 2. avg. je izšlo „Poslano“ s. Jankoviča, ki pravi, da ni bil povabljen s strani tajnika kraj. pol. org. SSJ v Hrastniku na zaupniški sestanek, ki se je vršil 25. 7. pri g. Vincencu Domitroviču. Ta sestanek je s. Jankoviča obsodil za izdajalca nad proletariatom. Jankovič meni, da bi se bil seje udeležil in zagovarjal, če bi bil dobil vabilo. Podpisani objavljam na to naslednje: Dne 22. 7. sem srečal takoj ob mojem prihodu na celjskem kolodvoru Jankoviča in ga vprašal, če je dobil od predsednika kraj. pol. org. SSJ v Hrastniku, s. Malovrha kako povabilo, naj se seje 25. 7. udeleži. Odgovoril mi je, da do tega dne še ni nič dobil, naker sem mu jaz kot tajnik te organizacije ustno sporočil, naj pride na moj poziv, tudi če bi pisma ne dobil. Zvečer pri mojem odhodu sem ga zopet opomnil in ko me je vprašal, za kaj gre, sem mu odgovoril, da zaradi Bračinčeve afere. Naker mi je izjavil, da pride. Še enkrat sem ga nato opomnil. Priče za to navedem, če treba, z imenom. S sodružnim pozdravom Anton Verden, tajnik.

To je bil moj odgovor in tega so se okoli „Delavčevega“ uredništva branili objaviti, ker resnico dokazuje. Molčali so. No, čez tri tedne sem poslal „Delavčevemu“ uredništvu par vrstic, zakaj mojega poslanega tako dolgo ne objavijo. Prosil sem, naj bi se v prihodnjem „Delavcu“ vendar priobčilo, ker drugače sem primoran zateči se k „Ljudskemu glasu“. Navzlic tej urgenci so se v Ljubljani uprli razjasnitvi te neresnice in resnice. Ali je potem čudo, da jim ne mara že nihče več verjeti, ko se umivajo tam okrog Strokovne komisije? Prosim te, s. urednik „Napreja“, da ti te vrste objaviš, v Ljubljani naj pa dalje lažejo in naj bodo diktatorji nezavednežem. S sodružnim pozdravom: Anton Verden.

Dopisi.

Brežice. Zaupni sestanek, ki se je vršil v nedeljo 9. tm. ob 9. dop. pri Grobušku je bil za našnje zaspane razmere dobro obiskan. V živahni debati smo prerešetovali najvažnejša vprašanja o agrarni reformi. Iz izčrpnega referata sodruga Umeka

smo povzeli dejstva, s katerimi nas hočejo reakcionarci zadušiti in vreči našo zahtevo po pravični agrarni reformi z vsemi tozadevnimi navedbami v koš. Na najbolj diplomatičen način nam skušajo radikalno zavezati oči, da bi nas okradli, kakor tistega slepca njegov zlobni spremljevalec. Toda mi nismo slepci, vsaj vsi ne, in ti, kolikor nas je zavednih, bomo vzdržali naval kapitalizma, četudi nas hoče pod škofovsko kapo uničiti. Borili se bomo s tem, da bomo zbužali tiste, ki še spe, in bomo zmagali. Niti papež ne more več pomagati reakcionarnemu režimu, niti tisti „socialisti“, ki bi radi bili voditelji slepih jagnjet. Svet se ne bo več sukal nazaj. S. Umeka in s. Molana smo poverili, da sestavita resolucije, katere bom na protestnem shodu vseh interesentov za agrarno reformo brez ozira na politično pripadnost, ki se bo vršil dne 30. tm. ob 9. pri Grobušku, razmotrili in jih odobrili ter poslali na merodajna mesta. Da bo ta shod številno obiskan, zato poskrbimo vsi zavedni socialisti brežiškega okrožja z vzorno agitacijo.

Celje. Člansko zborovanje v Celju. Dne 6. 9. t. l. se je vršilo člansko zborovanje pri Jugoslovani. Tajnik Čebular je pod predsedstvom Korenovim ob navzočnosti 16 moških in 4 žensk poročal o poteku kongresa z dne 12. avgusta. Pravil je, da je kongres zastopal 1665 članov in s tem dosegel svoj cilj. Šlo je vse dobro, baje se je protestiralo, zakaj je „Naprej“ objavil „Carski ukaz“, dočim to ni bil nikak „Carski ukaz“ itd. Hud je bil, zakaj se ni Bernot udeležil kongresa. (Smeh v dvorani in medklici: Saj to ni bil kongres, ampak konferenca individualistov Slovenije.) Z organizacijami se še ni pohvalil, ampak je priznal, da funkcionirajo le nekatere (Medklici: da, da, v Celju se vidi posledica puča.) Pravilno se je odrezal Čebular, ko je rekel, da se ne izplača poročati, češ, saj ste vse to čitali v „Socialistu“ (po nazorih Čebularja in Korena edini list za zveličanje socialističnih vernikov in za propagando individualistov). Med tem časom je govoril Koren iz predsedstva, ker je s. Leskošek grajal delo individualistov in rekel, da je bila konferenca dne 12. 8. stavba na pesek. Koren je razlagal internacionalno resolucijo, katero je pokrajinski odbor SSJ odklonil. (Leskošek: ne resolucijo, ampak demagogijo, ki je bila prilepljena k resoluciji, s katero bi se nam stranka razbila, ker bi bili kršili pravilnik in sklepi kongresa.) Nato je dospelo 10—12 pevcev društva „Naprej“. Prvotno se je članom poročalo, da je odbor sklenil poslati na kongres v Beograd Korena in nikogar drugega. Ko je s. Leskošek predlagal tajno volitev, se

je neki sodrug tako razburil, da je hotel Leskoška dejansko napasti. Izvršil se je neljub incident, kateri bo povzročil se večjo indolentnost med člani, kakor že itak obstoja. Značilno je tudi to, da Čebular in Koren sicer rada tu in tam govorita proti pijančevanju, a v organizaciji pa delata skupno z raznimi, ki so med celjsko javnostjo znani ne le kot netrezniki, ampak tudi kot precej surovi ljudje. Namreč taki, ki organizaciji zlasti na zborovanjih ne delajo baš najbolj priljubljenih kozlov, ampak sploh napravljajo mučen vtis. Tako se članstvo vzgaja.

Rezultat volitev je bil sledeč: Koren 22, Leskošek 15, Felicijan 1, Čebular 1, Vodopivec 3, Plankar 5 glasov. Verifikacijski odbor je pa Korenove glasove pomnožil s 3 tako, da mu je priznal 66 glasov, torej dvakratni količnik, Leskošku se pa količnik sploh ni priznal. Še par takih zborovanj in članstva Koren-Koronove SSJ bo konec, zlasti če bodo v odbori odločevali ljudje kakor Lovro Filipič, Ivan Šmerc in podobni.

Op. ur. Če to prav razumemo, ni mogoče, da bi bilo za Korena 22 listkov s samo njegovim imenom, kajti drugih glasov je 25 in če so bili po 3 na vsakem listku, bi bilo takih listkov le 8. Odkod bi dobil Leskošek torej 15 glasov, če ne bi bilo njegovo ime tudi na Korenovih? To bo treba še pojasniti. Tudi če bi priznali trike takih volitev, vendar je tukaj tako nejasna matematika, da diši po goljufiji. Dopisnik se pa moti, če misli, da povzročajo taki incidenti samo še večjo indolentnost med člani. Indolentnost je brezbržnost, ki izvira iz notranje, duševne lenobe, ne tista brezbržnost, ki je posledica telesne bede in pomanjkanja časa. Zaradi bede in pomanjkanja časa se treznim ljudem ne izplača hoditi na take cirkuške prireditve, zato tako majhna udeležba, za resne stvari pa se brigajo, za to je najlepši dokaz to, da čitajo resne in težke članke dandanes bolj natančno nego kadarkoli prej. Tudi Celjani. Seveda čitanje samo ni dovolj, potrebni so sestanki, diskusije in zbori, toda če nam te onemogočijo razni cirkuški klovni in avgusti, zapeljani od kapitalistov, da motijo resno delo za družbo, v takih časih čitanje prav dobro nadomesti udeležbo na takih sestankih. Torej ni samo indolentnost (brez nje seveda tudi ni!), ampak kipenje in vrvenje, ljudje iščejo prave poti, premišlujejo in se pripravljajo, kako bi si ustvarili res dobro, lastno, svojo organizacijo.

Dobrava pri Bledu. V vsaki vasi je kakšen kapitalistični mogočnej, ki si iz delavskih žuljev nakopiči ogromne vsote. S tem hoče potlačiti vaš-

čane v ubožstvo in jih narediti še večje sužnje, kakor so že. Pošten človek, ki vse to opazuje, ne more molčati, zato ker vidi, da molčijo vsi tisti, ki bi molčati ne smeli. Saj veste, s kakšno silo vam je hotel vzeti kapitalist g. Kunčič vso čredo ovac, kako grdo vam je hotel odpovedati vse pašnike, ki so vaši. Sedaj pa si na še nesramnejši način hoče lastiti vaš svet, in si je nanj kljub vsem našim prepovedim postavil zid in zgradil most, ki ni le v škodo zemljišču, na katerem stoji, temveč je še škodljivejši požarni brambi, ki ne bo imela prostora po eni strani za zgradbo vodovoda, ki je neobhodno potreben, po drugi strani bo pa v nezgodi imela zaprto pot v gasilsko shrambo do najpotrebnejšega orodja za pomoč svojemu bližnjemu. Kdo je temu vzrok, ne vem. Sedanji načelnik požarne brambe je po naročilu članstva že storil protestne ukrepe, tudi občinski odborniki so imeli to zadevo na svojih sejah mnogokrat že v pretresu, pa prostora, žal, še do danes vsi skupaj niso mogli rešiti. Gradbena direkcija je dala županstvu nalog, da tekom osmih dni podere most, in sklep občinskega odbora po stavbenem redu je bil, da mora g. Kunčič tekom dveh mesecev narediti pred ognjem varen zid pri svoji novi stavbi, katero je postavil brez dovoljenja ogledne komisije. Za to še danes ne vidimo nobene priprave, dasi sta od tega že dva meseca. V tem vidim krivdo g. župana, ki omalovažuje vse delo in ne izvršuje sklepov odbora. Krivo je tudi okrožno glavarstvo, ki ni dalo orožništva na razpolago, ki ga je župan zahteval. Vprašam sedaj, kdo naj to zadevo z g. Kunčičem reši. Ali ti, s. Franjo Sodja, načelnik požarne brambe, ali g. Ambražič in g. Černe kot občinska odbornika? Ne, vsi trije ne boste rešili, marveč oni morajo rešiti, katerih dolžnost je to, ki bi jo morali že zdavnaj storiti. Zatorej pojdite na delo, kateri imate to v rokah, ker smo vas postavili. Vam, g. Kunčič, pa povemo, da mi vaščani, zadevajoč se svojih pravic, ne bomo klečali in se valjali pred vami. Pa tudi vaše grožnje nas ne ustrašijo, katere ste izrazili 1. IX. v neki gostilni, da ste pripravljeni vreči ves srd na tleste, kdor bi se dotaknil vašega mostu. Proti takšnim izrazom smo pripravljeni izvajati konsekvence, ker tudi ne pustimo blatiti občinskih odbornikov, najmanj pa načelnika prostovoljnega gasilnega društva. Zato ne mislite, da teži most, ki ste ga naredili preko naših prepovedi, samo občinske odbornike in načelnika požarne brambe, tem huje boli nas, vaščane, ki dajemo omenjenim smernice in morajo po naših naročilih delati. Toliko za danes.

Zavedni vaščan.

GRATIS

Vam pošljem cenj. gospa svoje

Knjige in brošure

ki razpravljajo vsa diskretna ženska vprašanja. Cenj. gospa Vi morate brezpogojno čitati moje knjige, če se hočete obvarovati skrbi in bede. Na vsa diskretna vprašanja vam odgovorim promptno in vestno. Zahtevajte takoj brošuro E in pošljite Din. 10 (ne v znamkah) za odgovor.

Med. At. Bork-te, Frankfurt a. M. Moselstraße 48.

Ker je socializem zmagal kot ideja popolnoma in povsod, zato imamo sedaj toliko socialističnih strank in struj. Stranke in struje so namreč praktične izvrševalke idej. Zato se nikar ne oziraj na lepe besede, ampak samo na dejanja. Da boš pa dejanja lahko presojeval, zato morajo biti javno znana. Stranke, ki se boje javnega mnenja, niso socialistične, čeprav se tako imenujejo.

Sodrugl, nosite vedno strankine znake, da pokažete javnosti svoje prepričanje!

Izdajatelj: Zvonimir Bernot

(v imenu pokr. odb. SSJ in KDZ.)

Odgovorni urednik I. Pirc.

Tiskarna bratov Rumpret v Krškem.

Poslovodja

mizarski se pod ugodnimi pogoji sprejme.

M. Perko,

Ljubljana, Šiška.

Žika

je najboljši in najbolj zdravi nadomestek za pravo kavo. Zahtevajte jo pri svojem trgovcu:

Pražarna „Žika“ d. o. o. z. Ljubljana — Rož. dol.

UČITELJSKA TISKARNA

LJUBLJANA, FRANČISKANSKA ULICA ŠTEV. 6
registrovana zadruga z omejeno zavezo.

TISKOVINE

ZA ŠOLE, ŽUPANSTVA IN URADE. NAJMODERNEJŠE PLAKATE IN VABILA ZA VESELICE
LETNE ZAKLJUČKE

NAJMODERNEJŠA UREDBA ZA TISKANJE ČASOPISOV, KNJIG, BROŠUR ITD.

Stereotipija

Litografija

And. Jakl tovarna kož in čevljev d. d.

Prodajalna LJUBLJANA, Poljanska cesta števil. 13.

Bogato skladišče moških, ženskih in otroških čevljev iz telečjega boksa v vseh barvah, govedjega boksa in rjave kravine.

Solidno delo!

Nizke cene!

TRGOVSKA BANKA D. D. LJUBLJANA

PODRUŽNICE:

Maribor
Novo mesto
Rakek
Slovenjgradec
Slovenska Bistrica

SELENBURGOVA ULICA ŠT. 1

Kapital in rezerve Din. 17,5000.000.

Brzjavlj: Trgovska.

Tel.: 139, 146, 458.

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

EKSPOZITURE:

Konjice
Meža-Dravograd
Ljubljana
[menjalnica v
Kolodvorski ulici]